

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Blanky Kapitánové a soudkyň Mgr. Zdeňky Winklerové a JUDr. Ivety Veselé ve věci

žalobce: **D.T.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem JUDr. Viktorem Pakem
sídlem Francouzská 171/28, 120 00 Praha 2

proti
žalovaná: **ISCARE a. s.**, IČO 61858366
sídlem Českomoravská 2510/19, 190 00 Praha 9
zastoupená advokátem JUDr. Alešem Doubkem
sídlem Na Poříčí 1047/26, 110 00 Praha 1

o odškodnění a o náhradu nemajetkové újmy, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 15. května 2023, č. j. 8 C 183/2019-277,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve výroku o věci samé (I.) **potvrzuje**.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve výroku o nákladech řízení účastníků (II.) **mění** tak, že žalobce je povinen zaplatit žalované náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně ve výši 102 850 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Aleše Doubka, advokáta.

- III. Žalobce je povinen zaplatit České republice na účet Obvodního soudu pro Prahu 7 náhradu nákladů řízení ve výši 12 232,90 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalobce je povinen zaplatit žalované náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 8 228 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Aleše Doubka, advokáta.

Odůvodnění:

- Napadeným rozsudkem obvodní soud výrokem I. zamítl žalobu na zaplacení 25 000 000 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9,75 % ročně za dobu od 22. 5. 2019 do zaplacení, kteréhožto plnění se žalovaná může zprostit zaplacením ekvivalentu této částky a tohoto úroku z prodlení žalobci v nových izraelských šekelích podle kurzu devizového trhu vyhlášeného Českou národní bankou ke dni úhrady (výrok I.) a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 1 023 841,50 Kč „k rukám právního zástupce žalobce“ do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok III.).
- Takto soud rozhodl o žalobě doručené mu dne 11. 6. 2019 ve znění doplnění ze dne 11. 7. 2019, kterou se žalobce po žalované domáhala satisfakce za újmu způsobenou usmrcení manželky, resp. za umírání a smrt manželky (a to 240 000 Kč dle ust. § 444 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění účinném do 31. 12. 2013, dále jen „obč. zák.“, a 24 760 000 Kč dle § 13 odst. 2 obč. zák.), pochybením při poskytování lékařských služeb. Ohledně své újmy žalobce uvedl, že umírání a smrt milované manželky pro žalobce, dnes 60letého, finančně jinak velmi dobře situovaného, představovalo a představuje enormní zásah do jeho osobnostní sféry, potencovaný vědomím o rozsahu a trvání protiprávního jednání žalované, při vyčíslení újmy vzal v potaz, že žije v Izraeli, kde jsou vyšší příjmy.
- Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby pro nedostatek protiprávního jednání žalované, pro nedostatek žalobních tvrzení ohledně újmy žalobce, pro absenci příčinné souvislosti, vznesla též námitku promlčení.
- Soud žalobce při jednání dne 22. 1. 2020 poučil dle § 118a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád v platném znění (dále jen „o. s. ř.“), aby ohledně požadavku na zaplacení 24 760 000 Kč doplnil tvrzení, v čem spatřuje natolik zásadní zásah do osobní sféry žalobce, aby to odůvodňovalo takové navýšení újmy, a aby označil důkazy k prokázání svých tvrzení.
- Soud prvního stupně po provedeném dokazování zjistil **skutkový stav** takto: Žalobce je vdovcem po PhDr. G. T., narozené xxx, a zemřelé dne xxx 2016 (dále jen „GT“). Žalovaná poskytovala své pacientce GT zdravotní péči v oblasti asistované reprodukce od 6. 9. 2004 do 8. 3. 2007. Dne 4.1.2006 v návaznosti na stížnost GT na citlivou rezistenci v horním zevním kvadrantu levého prsu a plánovanou hormonální stimulaci žalovaná předala GT žádanku o provedení mamografického vyšetření (žádanka). GT mamografické vyšetření absolvovala dne 24.1.2006 v zařízení GynCentrum, s. r. o, výsledek vyšetření byl nejasný se závěrem nutného dovyšetření, žádné dovyšetření provedeno nebylo a GT absolvovala u žalované cyklus hormonální stimulace (včetně podávání přípravku Xxx v době od 24. 3. do 11. 4. 2006). GT dne 17. 4. 2008 absolvovala sonografické vyšetření levého prsu ve Fakultní nemocnici v Motole, jež vyslovilo podezření na přítomnost zhoubného nádoru, což bylo potvrzeno histologickým vyšetřením ze dne 7. 5. 2008, provedeným Nemocnicí na Homolce. GT podstoupila (předoperační) chemoterapii, dne 5. 11. 2008 chirurgické odstranění nádoru, poté radioterapii a hormonální terapii. GT zemřela v důsledku nádorového onemocnění.

6. Znalec z oboru radiační a klinická onkologie Pavel Šlampa (dlouholetý pracovník Masarykova onkologického ústavu v Brně, přednosta kliniky radiační onkologie) vypracoval dne 14. 10. 2013 znalecký posudek pro řízení vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 37 C 26/2010; podle tohoto posudku je aplikace přípravku Xxx u nádoru prsu kontraindikována, postup žalované nebyl *leges artis*. Protinádorová léčba GT byla ukončena v roce 2012 bez známek onkologického onemocnění; nelze určit, zda nádor vzniknul hormonální manipulací či zda byl jeho růst pouze urychlen. Při výslechu u jednání 1. 6. 2020 na dotaz, zda lze prokázat souvislost s úmrtím na nádorové onemocnění ze dne xxx 2016 s léčebným postupem společnosti žalované v roce 2006 znalec uvedl, že „*To nejde, to by byla spekulace.*“ V dokumentaci, kterou měl znalec k dispozici do roku 2013, žádný nádor nebyl.
7. Vyslechnutý svědek MUDr. Š. pracuje 25 let jako lékař, gynekolog v nemocnici Na Homolce, od roku 2008 na oddělení onkologie, byl ošetřujícím lékařem GT a diagnostikoval jí v roce 2008 zhoubný nádor prsu, navrhoval jí léčbu. GT nerespektovala jeho doporučení (tj. odstranění celého prsu z obavy před recidivou) a šla na operaci někam jinam.
8. MUDr. J. L., zaměstnanec žalované a od roku 2014 xxx xxx, uvedl, že lékaři žalované se zabývají pouze léčbou neplodnosti, neposkytují standardní běžnou ambulantní gynekologickou péči. Vždy se dotazují při vstupní konzultaci pacientky, zda má svého registrujícího ambulantního gynekologa a kdy proběhla vlastně poslední preventivní gynekologická prohlídka. Pokud zjistí nějaký gynekologický problém, vždycky odesílají k danému specialistovi a vždycky požadují nějaké písemné vyjádření k navrhované léčbě. Svědek netuší, jestli nějaké písemné vyjádření obdrželi u GT. V dokumentaci našel zprávu z mamografie, nicméně ze zápisu lékařů není o tomto žádná zpětná vazba. Z dokumentace nevyplývá, že by v tomto případě čekali na výsledek. Od března nasadili stimulačního cyklus a přípravek Xxx. Kontraindikace v souhrnu léčebného přípravku Xxx je, nicméně v dnešní době standardně u pacientek, které mají diagnostikovaný karcinom prsu a nemají ještě ukončené reprodukční plány, to znamená, že nemají třeba dítě a je u ní indikovaná chemoterapie, tak standardně se provádí stimulace za účelem zamrazení vajíček, protože chemoterapie je toxická, proto je to dnešní standardní postup.
9. Dále byl soudu předložen znalecký posudek ze dne 10. 6. 2021 doc. MUDr. Pavla Vodvářky, Ph.D., který uzavřel, že bylo povinností žalované zajímat se o výsledky na mamografického vyšetření a aplikaci přípravku Xxx nepovažuje za správnou. Na otázku, zda jednání žalované bylo v příčinné souvislosti s úmrtím GT znalec uvedl, že na tuto otázku nelze jednoznačně odpovědět; již z principu je nemožné predikovat další osud pacientky v případě, že by na něj bylo adekvátně reagováno. S ohledem na absenci jakékoliv diagnostické dokumentace do dubna 2008 nelze potvrdit ani vyvrátit, že již 25. 1. 2006 o karcinom skutečně šlo. Nelze ani predikovat, jaký by byl výsledek v roce 2016, pokud by v roce 2006 byla provedena další vyšetření. Soud provedl i výslech tohoto znalce, který se nechtěl k výslechu dostavit a předem upozornil, že prodělané operaci má problém s mluveným projevem, vypadávají mu slova a jména, xxx xxx. Sám znalec připustil, že nestudoval veškeré standardy ve vztahu ke gynekologům, neměl k dispozici veškeré podklady, pouze ty, které mu předložila žalující strana, neměl přehled o léčbě GT. Závěr o 90% souvislosti mezi prvotním nádorovým onemocněním a následným smrtelným onemocněním GT odůvodnil pouze logikou, nikoliv lékařskými zprávami. Rozpory panují i mezi písemným posudkem a výslechem znalce u jednání, kdy zpočátku některé skutečnosti potvrdit nemohl, u jednání již si však závěry byl jistý. Zejména však byla u jednání patrná vazba mezi právním zástupcem žalobce a znalcem pravidelným očním kontaktem po položených otázkách, kterou později znalec i potvrdil s tím, že dříve spolupracovali ve farmaceutickém prostředí. Tyto skutečnosti vedly soud k tomu, že závěry znalce doc. MUDr. Vodvářky, Ph.D., nelze použít (vyjma zjištění vyplývajících ze zdravotní dokumentace).

10. Z listinných důkazů (tj znaleckých posudků předložených jen v kopii) od MUDr. Olgy Příbylové a prof. MUDr. Jindřicha Fínka soud nic podstatného nezjistil. *Pozn. odvolacího soudu: dle obsahu spisu MUDr. Příbylová xxx a prof. MUDr. Fínek již nepůsobí jako znalec.*
11. **Po právní stránce** obvodní soud zdůraznil, že k tvrzenému porušení povinnosti ze strany žalované mělo dojít v roce 2006, proto je na posuzovanou věc potřeba aplikovat v souladu s § 3079 ve spojení s § 3028 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), hmotněprávní úpravu účinnou v dané době, tedy dle § 11, § 13, 106 odst. 1, § 420 a § 444 odst. 3 obč. zák. a zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu. Promlčení nároku se řídí ust. § 106 odst. 1 obč. zák.
12. Obvodní soud odkázal na standartně v judikatuře a literatuře přijatý výklad ust. § 444 odst. 3 obč. zák., jehož prostřednictvím je pozůstalým poskytnuta náhrada za imateriální újmu, která jim vznikla v souvislosti s usmrcením blízké osoby. Ústavní soud ČR k tomu v rámci *rozhodnutí sp. zn. Pl. ÚS 16/04* dodal, že není přípustné rozšiřovat nároky pozůstalé osoby nad nároky v zákoně výslovně stanovené (§ 444 a § 449a obč. zák.), připustil však, aby pokud se jednorázová náhrada za ztrátu blízké osoby nejeví jako dostatečná satisfakce za újmu imateriální povahy, tj. pokud by ztráta blízké osoby zasáhla do osobnostní sféry pozůstalého do té míry, že by se odškodnění poskytnutí dle § 444 odst. 3 obč. zák. jevílo jako nedostatečné, je možné, aby se pozůstalý domáhal další satisfakce v rámci ochrany osobnosti dle § 11 a § 13 obč. zák.
13. Podmínkou vzniku odpovědnosti za škodu je porušení či nesplnění určité právní povinnosti (§ 420 odst. 1 obč. zák.), přičemž porušením povinnosti může být i tzv. *postup non lege artis*, tedy neposkytnutí **zdravotních služeb podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, či nerespektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti. Chybný lékařský zákrok lze zpravidla prokázat znaleckým posudkem či vyjádřením jiného odborníka z daného oboru. Mezi porušením povinnosti a vzniklou škodou musí být dána příčinná souvislost. Následně obvodní soud zkopíroval část odůvodnění rozhodnutí velkého senátu Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 2376/2021** se závěrem, že v obecné rovině nelze vyloučit, že porušení povinnosti postupovat *lege artis* může s ohledem na provázanost poskytovaných zdravotních služeb s nanejvýš osobní sférou každého jedince vést (nehledě na to, zda ve výsledku dojde k újmě na zdraví) k nejistotě, útrapám, psychickému strádání v důsledku neúměrného znejistění apod., nepřiměřeně narušujícím soukromí či integritu tímto postupem zasažené osoby, a to nad rámec útrap spojených se samotným zdravotním problémem, jeho diagnostikou a léčbou, což by (podobně jako například nedostatečné poskytnutí informací zdravotnickým zařízením - srov. více rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 6. 2018, sp. zn. 25 Cdo 4162/2017) případně mohlo vést ke vzniku újmy v podobě zásahu do osobnostních práv takto dotčené osoby ve smyslu § 11 obč. zák. Právě z práva pacienta na určitý standard zacházení při provádění lékařských zákroků by bylo možno dovodit existenci specifického nároku označitelného za nárok ze ztráty šance na vyléčení, jestliže došlo k postupu *non lege artis*, avšak přesné důsledky z hlediska tradičních nároků nejsou dostatečně přesně určitelné. I když nelze spolehlivě doložit vztah příčinné souvislosti k jednotlivým dílčím nárokům vyjmenovaným v § 444 až 449 obč. zák., není vyloučen zásah do osobnostních práv pacienta tím, že mu nebyla poskytnuta odborná péče na náležité úrovni a on tím byl zasažen na nejcennější hodnotě, jíž je lidské zdraví, a musí se vnitřně vypořádat s tím, že byl zbaven možnosti dosáhnout uzdravení či dosažení předpokládaného zdravotního stavu. Jde o ryze osobnostní nárok nemajetkové povahy, odlišný od uvedených dílčích nároků. Nejvyšší soud tak akceptoval závěry *nálezů Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3416/20*, pouze ve vztahu k osobě pacienta, nikoliv k osobám dalším, to znamená vůči tzv. druhotným obětem. Na zavázání poskytovatele zdravotní péče k náhradě škody bez dostatečně zřejmé příčinné souvislosti jednání se škodlivým následkem coby jedné z podmínek obecné odpovědnosti ve smyslu § 420 obč. zák. by bylo možné pohlížet jako na ukládání povinnosti bez náležitého zákonného podkladu (k

extenzivnímu či analogickému výkladu zákonných norem přitom soud neshledal důvody), vymykající se systémové koncepci institutu náhrady škody a přesouvající jej bez náležitého opodstatnění do roviny zcela hypotetické a spekulativní. Specifický osobnostní nárok pacienta charakterizovaný v předchozím odstavci je pak vázán jen na osobu, již byla neodpovídajícím způsobem poskytována lékařská péče. Takového nároku se pak sama poškozená GT domáhala v řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 37 C 26/2010.

14. Zamítnutí žaloby pak obvodní soud odůvodnil několika samostatnými důvody:
15. A) Žalobce se domáhá nemajetkové újmy v souvislosti s umíráním a smrtí GT. Ačkoliv byl žalobce opakovaně vyzván k prokázání souvislosti mezi prvotním nádorovým onemocněním a smrtí poškozené, respektive mezi postupem žalované spočívajícím v nezájmu o výsledek mamografického vyšetření, podávání přípravku Xxx a úmrtím, tuto skutečnost se žalobci nepodařilo prokázat. Jediným, kdo takovou souvislost připouštěl, a to ještě ve vztahu toliko mezi nádorovými onemocněními, byl znalec doc. MUDr. Vodvářka, Ph.D., jehož závěry však soud nemohl přijmout (viz výše). Naopak znalec MUDr. Pavel Šlampa výslovně uvedl, že takovýto závěr by byla spekulace, nepřipustil ani určitou míru ztráty šance. Otázky taky vyvolává skutečnost, zda pacientka v době, kdy zahájila léčebný proces u žalované, nádorovým onemocněním již trpěla, a otázka vlivu jejího následného přístupu k léčbě prvotního nádorového onemocnění (předčasné ukončení chemoterapie i hormonální léčby, volba jiného než doporučeného postupu). Tyto všechny skutečnosti by rovněž mohly mít zásadní vliv na příčinu úmrtí, a tedy i příčinnou (ne)souvislost s postupem žalované. Žalobce tedy neprokázal, že došlo u GT k další progresi předmětného nádorového onemocnění v důsledku nesprávného lékařského postupu žalované, ani že v důsledku postupu žalované dne xxx 2016 manželka žalobce tomuto onemocnění podlehl.
16. B) Nadto takový zásah by se týkal pouze osoby pacientky, nikoliv tzv. druhotných obětí, mezi něž patří žalobce, kterému tedy žádný takový nárok nesvědčí.
17. C) Nárok (který soudem nebyl shledán jako důvodný) by se navíc promlčel, protože subjektivní promlčení lhůta činí dle § 106 odst. 1 obč. zák. za dva roky ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Předpoklady úspěšného uplatnění práva na náhradu škody na zdraví jsou porušení právní povinnosti ze strany zdravotnického zařízení tím, že zdravotnický pracovník porušil povinnost poskytovat zdravotní péči v duchu *lege artis*, dále prokázání existence škodlivého následku na straně pacienta a v neposlední řadě příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním a vzniklým škodlivým následkem. Promlčecí doba nároku počala běžet nejpozději v momentě smrti manželky, od které žalobce svůj nárok odvozuje, tedy dne xxx 2016 a její běh skončil dne 14. 6. 2018, přičemž žaloba byla podána dne 11. 6. 2019. Není přitom pochyb o tom, že se žalobce si byl vědom, kdo za uplatněný nárok zodpovídá, když se manželka ještě za života žalobou ze dne 29.1.2010 u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 37 C 26/2010 domáhala vůči žalované přiznání náhrady nemajetkové újmy. Pokud současně žalobce odvozuje svůj nárok na nemajetkovou újmu z úzké vazby na svoji manželku, lze prakticky vyloučit, že by o tomto sporu a potencionálním škůdci neměl povědomí už v době její smrti.
18. D) Žalobce přes poučení soudu neuvedl žádná významná skutková tvrzení tak, aby nároky uplatněné z titulu ochrany osobnosti nebyly totožné s nároky z titulu náhrady škody, jinými slovy je potřeba uvést skutečnosti ohledně tzv. „převisu“ nad nároky uplatněné z titulu náhrady škody na zdraví. Nároky z titulu náhrady škody na zdraví jsou speciálními nároky ve vztahu k obecným nárokům vzniklým v režimu ochrany osobnosti, přičemž dvojím hodnocením nemajetkové újmy, a to v rámci náhrady škody na zdraví a v rámci řízení na ochranu osobnosti by nepochybně došlo k porušení principu proporcionality a právní zásady *ne bis in idem*. Pokud tedy má být přistoupeno vedle náhrady dle § 444 odst. 3 obč. zák. k další satisfakci dle § 13 obč. zák., je potřeba, aby žalující

strana uvedla významná skutková tvrzení tak, aby nároky uplatněné z titulu ochrany osobnosti nebyly totožné s nároky z titulu náhrady škody, jinými slovy je potřeba uvést skutečnosti ohledně tzv. „převisu“ nad nároky uplatněné z titulu náhrady škody na zdraví, tj. zvýšenou intenzitu a okolnosti, které by odůvodňovaly odškodnění nad rámec § 444 odst. 3 obč. zák. Takovéto skutečnosti však žalující strana neuvedla, a jako jediný důkaz navrhla výslech žalobce, který se však přes výzvu soudu k jednání nikdy nedostavil. Navíc unesení břemena tvrzení musí předcházet splnění procesní povinnosti v podobě břemene důkazního, což se v dané věci nestalo.

19. O náhradě nákladů řízení účastníků (výrok II.) rozhodl soud podle § 142 odst. 1 o. s. ř., náklady sestávají z nákladů zastoupení advokátem, kterému náleží odměna stanovená dle § 6 odst. 1 a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, (dále jen „a. t.“) z tarifní hodnoty ve výši 25 000 000 Kč za 15 úkonů právní služby (příčemž za účast na jednání 28. 5. 2020 soud přiznal odměnu jen ve výši 1/2), náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 4 a. t. a náhrada 21% DPH.

20. Proti tomuto rozsudku podal žalobce včasné i přípustné **odvolání** a domáhá se jeho zrušení pro nepřezkoumatelnost, překvapivost a ignorování relevantní právní úpravy. Namítl, že prokázat, že právě tvrzené opomenutí tvoří škodlivý důsledek, je v podstatě nemožné (*viz náleží Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1919/08 ze dne 12. 8. 2008*). Soud měl s ohledem na ust. § 3030 o. z. (*viz též rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. 21 Cdo 3612/2014*) aplikovat zásadu obsaženou v § 6 odst. 2 o. z. (*viz též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2016, sp. zn. 30 Cdo 1144/2014 nebo náleží Ústavního soudu ze dne 12. 7. 2017, sp. zn. I. ÚS 1737/16*) a s touto argumentací se obvodní soud nevypořádal a v tomto směru odkázal na judikaturu.

Žalobce se nedomáhá aplikace teorie ztráty šance a vytýká obvodnímu soudu, že podstatná část jeho odůvodnění je jen zkopírováním rozhodnutí k této tématice, a to včetně pasáží zcela neodpovídacích zde posuzované věci. Zdůraznil, že se v rámci tohoto řízení nedomáhá žádných nároků své zemřelé manželky, ale vlastní nároky vyplývající z čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Odkázal na *rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 25. 5. 2021, sp. zn. IV. ÚS 3416/20*, podle kterého v případě postupu zdravotnického zařízení *non lege artis* dojde minimálně k zásahu do sféry dotčeného jedince, jenž bude žít nadále s vědomím, že osoba mu blízká nemusela zemřít či mohla žít déle, kdyby k danému pochybení nedošlo. Takový zásah může ovlivnit kvalitu života postižené osoby. S touto argumentací se soud nevypořádal.

Skutečnost, že nelze zjistit, kdy žalovaná obdržela zprávu z GynCentra s. r. o. nemůže jít k tíži žalobce, neboť se jedná o nedostatky v její zdravotní dokumentaci a v tomto směru odkázala na judikaturu včetně ust. § 6 o. z.

Ohledně promlčení pak zdůraznil, že promlčecí lhůta činí 3 roky a škodlivý následek se může projevit až po delším časovém období (*viz náleží Ústavního soudu ze dne 28. 1. 2016, sp. zn. II. ÚS 2946/13*). Vědomost o škodě nelze zaměňovat s dovědáním se o škodné události nebo protiprávním úkonu, kterým byla škoda způsobena (*rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2006, sp. zn. 25 Cdo 2592/2006 nebo ze dne 30. 7. 2014, sp. zn. 25 Cdo 1313/2014*), pro počátek běhu promlčecí musí být kumulativně splněny obě podmínky, tj. vědomost o škodě i kdo o ni odpovídá (*rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2019, sp. zn. 25 Cdo 2930/2019*). Žalovaná přitom netvrdí, kdy se měl žalobce o odpovědnosti žalované za smrt GT dozvědět, sama dokonce svou odpovědnost popírá. Soud přitom vychází z toho, že promlčecí lhůta je jen dvou letá a že se žalobce o odpovědnosti žalované za smrt GT dozvěděl v den úmrtí GT, to vše při absenci skutkových zjištění, čímž se soud stal aktivním pomocníkem žalované. MUDr. Š. byl vázán povinností mlčenlivosti, a proto jeho výslech byl soudem proveden v rozporu s čl. 90 Ústavy, dále se pak zabývá náležitostí negativních reversů, a má za to, že se MUDr. Š. dopustil nezákonného jednání i tím, že od GT nevyžadoval negativní revers. Pokud jde o neúčast žalobce na jednání, tak z jednání nařízeného na den 1. 6. 2020 se omluvil (z důvodu Covidových opatření) a na další jednání se nedostavil, neboť soud mu neavizoval, že zajistil tlumočníka. Nesprávně pak obvodní soud rozhodl i o nákladech řízení, neboť

nerespektoval judikaturu ohledně výše tarifní hodnoty (*usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2021, sp. zn. 25 Cdo 3771/2020 nebo ze dne 26. 5. 2015, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013*).

21. Žalovaná považuje napadený rozsudek za zcela správný a domáhá se jeho potvrzení. Argumentaci žalobce, kterou odmítá aplikaci rozhodnutí o teorii ztráty šance (*nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1919/08 ze dne 12. 8. 2008*) a současně se ho dovolává, považuje za matoucí. Uvedená judikatura se navíc vymezuje proti vyžadování stoprocentní objektivní příčinné souvislosti a že postačuje převažující pravděpodobnost. Zopakovala, že prevenci v oblasti prsou GT nevykonávala žalovaná, ale jiní lékaři GT (s vědomím žalované). Navíc vyvolávajícím prvotním činitelem obtíží i úmrtí GT bylo samotné nádorové onemocnění GT, navíc šance GT na přížití se vlivem pozdějšího záchytu dle výsledků dokazování snížila o 10 %, takže ani v hypotetickém případě odpovědnosti žalované by se nemohlo jednat o převažující příčinu. Ohledně § 6 odst. 2 o. z. dodala, že pravá zpětná účinnost není přípustná (*rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3612/2014*). Odůvodnění rozsudku je dostatečné, námitkami se vypořádává v míře jejich závažnosti, a navíc námitky žalobce byly zcela vypořádány uceleným argumentačním systémem odůvodnění. Žalovaná setrvala na své obraně, že žalobce netvrdil žádné zvláštní okolnosti případů odůvodňující odškodnění nad rámec ust. § 444 odst. 3 obč. zák. (*nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 16/04*), což nelze zhojit výsledkem žalobce. Z odůvodnění neplyne, že by případné nedostatky ve zdravotnické dokumentaci žalované šly k tíži žalobce. Obvodní soud však poukázal na to, že uvedené nedostatky či postup *non lege artis* je sto zasáhnout pouze do osobnostních práv pacienta, nikoliv osob jemu blízkých (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 2373/2021) a že je tedy nutno tvrzený nárok žalobce odmítnout. Ohledně promlčení poukázal na sdělení předběžného právního názoru soudem ohledně promlčení a koncentraci řízení, takže nelze uplatnit nové skutečnosti ohledně běhu promlčecí lhůty. V žalobcem citované judikatuře se jednalo o osobnostní nárok pacienta a odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 371/2017. Z logiky věci o žádném ex post ustálení zdravotního stavu zemřelé manželky po datu jejího úmrtí uvažovat a nelze tak posouvat počátek promlčecí doby. Ohledně odpovědné osoby nemusí jít o nezpochybnitelnou jistotu, postačuje, že poškozený disponuje skutkovými okolnostmi, podle kterých lze učinit závěr o možné odpovědnosti určitého subjektu. V tomto směru pak poukázal na existenci paralelního řízení o odškodnění GT za postup *non lege artis* žalované, o kterém se žalobce musel dozvědět nejpozději v době, kdy v rámci tohoto řízení vypovídal jako svědek (tj. před smrtí GT). Navíc se žalobce následně stal namísto GT žalobcem v paralelním řízení. Pokud žalobci umírání GT způsobovalo újmu, tak o jejím umírání musel vědět ještě před její smrtí. Žalovaná pak samozřejmě neví, kdy se žalobce dozvěděl o smrti GT, ale pokud se to dozvěděl až téměř s ročním zpožděním, tak sama taková skutečnost by zcela vylučovala úspěch žalobce v nároku „z převisu“ dle § 13 obč. zák. Námitky proti výsledku MUDr. Š. žalobce nevznely při jednání, kterého se jeho zástupce účastnil, dokonce sám aktivně dotazy lékaři kladl, přičemž mlčenlivosti může lékaře zprostit osoba pozůstalá po pacientovi. Ohledně negativního reverzu pak připomněl, že žalobce nedal souhlas s vyžádáním dokumentace, takže je zde pouze spekulováno o tom, zda byl či nebyl udělen a o jeho případné neplatnosti. V tomto případě nebylo negativního reverzu třeba, protože nešlo o odmítnutí léčebného výkonu, ale o předání pacienta do péče jiného zdravotnického zařízení na žádost pacienta, tedy o projev svobodné vůle GT na volbu zdravotnického zařízení. (§ 11 odst. 1 písm. b/ zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění), když navíc případné pochybení Nemocnice na Homolce je pro věc nerozhodné.
22. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo postupem podle § 212, § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř.

Ke skutkovému stavu

Shodu s prvopisem potvrzuje B.S.

23. Soud prvního stupně provedl dokazování v souladu s § 120 o.s.ř., z přijatých skutkových zjištění pak vychází i odvolací soud s výjimkou dále uvedenou (body 27 – 30). Zdravotní dokumentace GT nebyla žalobcem soudu zpřístupněna (viz č.l. 133).
24. Postup obvodního soudu při hodnocení výsledků dokazování lze aprobovat. Žalobce předložil pouze kopie 2 listin označených jako znalecké posudky od autorů: prof. MUDr. Jindřich Fínek, Ph.D., a MUDr. Olga Příbylová, které vznikly na zadání GT pro účely paralelně vedeného řízení u Městského soudu v Praze. Kopie listiny znaleckého posudku MUDr. Olgy Příbylové nejenže není originálem znaleckého posudku, ale nemá ani nutné náležitosti dle § 127a o. s. ř. MUDr. Olga Příbylová navíc zemřela, nelze tak odstranit nedostatky tohoto posudku a ani provést její výslech; z předložení listiny je navíc zřejmé, že lékařka neměla k dispozici kompletní zdravotní dokumentaci GT a svůj posudek tak vypracovala jen na základě kusých lékařských zpráv. V případě listiny od Prof. MUDr. Jindřicha Fínka, Ph.D., jsou otázky 1 – 8 a 12 – 14 skutkového charakteru nikoliv však odborného rázu (zjištění vyplývající ze zdravotní dokumentace vedené žalovanou na GT), otázky 9 – 11 jsou sice odborné, ale zcela obecné, z odpovědí na otázky 15 – 17 je pak zřejmé, že znalec měl k dispozici pouze neúplné zprávy o zdravotním stavu GT (např. nevěděl ani to, že GT měla už jedno dítě, ačkoliv tuto informaci považoval za zásadní) a zejména nevěděl nic o péči ze strany MUDr. R. a týkají se problematiky snížení šance GT na úspěšnost léčby. Obvodní soud se navíc zabýval znaleckým posudkem zadaným soudem v paralelním soudním řízení a vypracovaný prof. MUDr. Pavlem Šlampa, jehož výslech též provedl (č.l. 75); oba posudky jsou v podstatě duplicitní, znalec shodně uzavřel, že postup žalované snížil u GT šanci na úspěšnou léčbu a že její léčba byla v roce 2012 ukončena, v době vypracování znaleckého posudku neměla známky aktivit základního onkologického onemocnění. Odvolací soud tak plně souhlasí s tím, že listinný důkaz – posudek od prof. MUDr. Jindřicha Fínka - je pro rozhodnutí soudu zcela irrelevantní a provádění takového listinného důkazu je zcela nadbytečné.
25. Pokud jde o znalecký posudek vypracovaný k zadání žalobce doc. MUDr. Pavlem Vodvářkou, Ph.D., tak jeho největší slabinou opět je to, že znalec vycházel jen z žalobcem vybraných částí zdravotní dokumentace GT (tj. bez zdravotní dokumentace od gynekologa MUDr. R.), znalec na otázku příčinné souvislosti mezi postupem žalované a úmrtím GT sdělil, že nelze jednoznačně odpovědět, protože nelze zpětně zjistit, zda již v lednu 2006 o karcinom skutečně šlo, a navíc nelze predikovat výsledek včas poskytnuté péče. Znalec se přiklání k závěru, že se o ložisko karcinomu skutečně jednalo, neboť se nalézalo právě v místě označeném jako problematické již v 1/2006, poukázal na časově odpovídající souvislosti růstu nádoru. Soud provedl výslech znalce, který však byl negativně ovlivněn jeho zdravotním stavem (viz sdělení znalce č.l. 152), což se projevilo tím, že znalec si nebyl jist ani tím, v jakém oboru je znalec a jak dlouho znaleckou činnost vykonává (*pozn. odvolacího soudu: uvedl 10 let, ale ve skutečnosti ji vykonává již 20 let*). Obvodní soud pak přímo při výslechu reagoval na to, že znalec před zodpovězením otázky hledá vizuální pomoc u zástupce žalobce, což znalec objasnil tím, že se zástupcem žalobce dlouhodobě obchodně spolupracoval. Znalec potvrdil, že svůj posudek zpracoval jen na základě lékařských zpráv od žalobce, neznal ani všechny podrobnosti o průběhu léčby prvního nádoru. Současně vyslovil názor, že k podání léku Xxx došlo již v době, kdy GT karcinomem prsu trpěla (s ohledem na složení nádoru), že při včasném zachycení by mohl být nádor léčen lépe a dále že druhý nádor je (pravděpodobně) následkem prvního nádoru.
- Odvolací soud tak akcentuje, že znalec, který byl velmi přátelsky naladěn ve vztahu ke straně žalující, odůvodnil, že se již v lednu 2006 o karcinom prsu jednalo, že z včasného léčení by GT mohla profitovat, a že druhý nádor je následkem prvního nádoru.*
26. Ke skutkovému stavu zjištěnému soudem prvního stupně odvolací soud navíc uvádí, že je mu známo, že Městský soud v Praze rozhodl rozsudkem ze dne 24. 4. 2023, č. j. 37 C 26/2010-374, kterým žalované uložil zaplatit žalobci jak právnímu nástupci GT 300 000 Kč a ve zbytku 700 000

Kč žalobu zamítl; předmětem řízení zahájeného 29. 1. 2010 bylo odškodnění GT za nemajetkovou újmu způsobenou jí žalovanou postupem *non lege artis* (to, že GT neposlal na další vyšetření dle doporučení z vyšetření z ledna 2006). Podle zjištění městského soudu ložisko z 24. 1. 2006 mohlo (ale nemuselo) být invazivním nádorem, sonografické vyšetření GT bylo provedeno 17. 4. 2008 v Nemocnici Motol a potvrzeno histologickým vyšetřením v Nemocnici na Homolce ze 7. 5. 2008, GT o nálezů v prsu věděla ke dni 19. 5. 2008 cca 2 roky, léčba nádoru by nebyla tak drastická, kdyby GT přišla včas. Předmětem řízení byl nárok dle § 13 obč. zák. a městský soud vyložil, že objektivní promlčecí doba u takového nároku činí 3 roky a subjektivní promlčecí lhůta 2 roky od vzniku útrap, zohlednil, že přelomový rozsudek sp. zn. 31 Cdo 3161/2008 o promlčitelnosti nároku je ze dne 12. 11. 2008. Městský soud dovodil, že v důsledku poskytnutí péče *non lege artis* došlo ke snížení šance na uzdravení GT ztrátě očekávání na lepší zdravotní stav.

K tomuto důkazu účastníci při odvolacím jednání uvedli, že žalovaná se neodvolala a vyhovující rozsudek je tak v právní moci, odvolání podal žalobce.

27. Ze zprávy doc. MUDr. Lubomír R.a, CSc. (č.l. 72 *spisu*) odvolací soud zjistil, že GT byla evidována jako pacientka u Soukromé gynekologické praxe doc. MUDr. Lubomír R.a, CSc., kde 5. 8. 2005 podstoupila gynekologickou prevenci s tím, že další kontrola do 1 roku, jinak dle aktuální potřeby.
28. Žalobce ke svému *doplnění na č.l. 65* přiložil protokol o jednání před soudním komisařem JUDr. Alenou Klocovou ze dne 23. 11. 2016, č. j. 32 D 725/2016-52, ze kterého odvolací soud zjistil, že se jednalo o řízení o pozůstalosti po GT, kterého se žalobce osobně účastnil.
29. Tvzení žalobce je takové, že GT (bez ohledu na následné protiprávního jednání žalované) již v lednu 2006 trpěla zhoubným nádorem a žalovaná řádně neprošetřila stesky GT, navíc nasadila GT léčbu na neplodnost, která je kontraindikována v případě nádoru prsu, čímž jednak došlo k zanedbání léčby nádoru a jednak mohlo dojít ke zhoršení zdravotního stavu GT. Kumulativně s tím žalobce tvrdí, že příčinou smrti GT byly zdravotní komplikace způsobené relapsem, neboť druhé nádorové onemocnění bylo následkem (součástí) prvního nádoru z roku 2006.
30. Z provedeného dokazování vyplynulo, že žalovaná pro GT zajišťovala jen léčbu neplodnosti, ale nebyla jejím ošetřujícím gynekologem ani onkologem. Žalovaná také byla prostřednictvím zprávy od ošetřujícího gynekologa GT informována, že nejpozději do 5. 8. 2006 se GT dostaví na preventivní prohlídku. Žalovanou tak rozhodně nelze činit odpovědnou za vady při postupu v diagnostice zhoubného nádoru po datu 5. 8. 2006 a s tím související absencí léčby. Lze sice hodnotit jako postup *non lege artis* to, že žalovaná neinformovala GT o nutnosti zajistit si další vyšetření a že přikročila k medikaci na neplodnost, která je kontraindikována při nádoru prsa, aniž byla GT řádně informována, ale nic z toho nemohlo zapříčinit to, že GT již v lednu 2006 trpěla rakovinou, která ji v roce 2016 zabila.
31. Odvolací soud tak shrnuje, že žalobce sice avizuje, že žádá odškodnit za usmrcení GT, ale i dle žalobcem (tvrzeného) stavu žalovaná není odpovědná za vznik rakoviny u žalované (ani za způsob léčby rakoviny), takže po právní stránce jsou veškeré nároky za újmu způsobené umíráním a úmrtím GT skutečně nároky související se zhoršením její šance na přežití (tj. za způsobení prodloužení s diagnostikou a možné negativní ovlivnění nemoci léky). Odvolací soud tak ve shodě se soudem prvního stupně uzavřel, že vztah mezi postupem žalované *non lege artis* a odškodňovaným následkem vůbec neexistuje, neboť příčinou úmrtí GT byl karcinom, nikoliv však činnost žalované. Z tohoto pohledu je pak i nepodstatné, zda druhé nádorové onemocnění souviselo či nesouviselo s karcinomem diagnostikovaným v roce 2008.

K právnímu posouzení:

Shodu s prvopisem potvrzuje B.S.

32. Obvodní soud zcela správně vyložil, že věc je nutno posoudit dle obč. zák., konkrétně nárok na zaplacení částky 240 000 Kč dle § 444 odst. 2 obč. zák. a nárok na 24 760 000 Kč dle § 11 a § 13 obč. zák., v tomto směru odvolací soud na odůvodnění napadeného rozhodnutí plně odkazuje.
33. Podle § 420 odst. 1, 2, 3 o. s. ř. každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti. Škoda je způsobena právnickou osobou, anebo fyzickou osobou, když byla způsobena při jejich činnosti těmi, které k této činnosti použili. Tyto osoby samy za škodu takto způsobenou podle tohoto zákona neodpovídají; jejich odpovědnost podle pracovněprávních předpisů není tím dotčena. Odpovědnosti se zproští ten, kdo prokáže, že škodu nezavinil.
34. Podle § 444 odst. 3 písm. a) obč. zák. za škodu usmrcením náleží pozůstalým jednorázové odškodnění, a to manželovi nebo manželce 240 000 Kč.
35. Podle ustanovení § 11 obč. zák. má fyzická osoba právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.
36. Ustanovení § 13 odst. 1, 2, 30 obč. zák. Fyzická osoba má právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění. Pokud by se nejevilo postačujícím zadostiučinění podle odstavce 1 zejména proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích. Výši náhrady podle odstavce 2 určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k porušení práva došlo.
37. Podle § 100 odst. 1, 2 věta druhá obč. zák. právo se promlčí, jestliže nebylo vykonáno v době v tomto zákoně stanovené (§ 101 až 110). K promlčení soud přihlédne jen k námitce dlužníka. Dovolá-li se dlužník promlčení, nelze promlčené právo věřiteli přiznat. Promlčují se všechna práva majetková s výjimkou práva vlastnického.
38. Podle § 101 obč. zák. pokud není v dalších ustanoveních uvedeno jinak, je promlčecí doba tříletá a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé.
39. Podle § 106 odst. 1, 2 obč. zák. právo na náhradu škody se promlčí za dva roky ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Nejpozději se právo na náhradu škody promlčí za tři roky, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, za deset let ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla; to neplatí, jde-li o škodu na zdraví.
40. Účelem občanského soudního řízení týkajícího se práva na náhradu újmy je rozhodnout na základě účelně a hospodárně zjištěného skutkového stavu, zda lze žalobnímu nároku vyhovět či nikoli. Zásada hospodárnosti řízení musí vést v takovém případě soud k tomu, aby se přednostně zabýval jen otázkou promlčení, pokud to vede rychleji a účinněji k vydání rozhodnutí ve věci samé (*podobně srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 1983 zn. Sc 2/1983 evidované po R 29/1983 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek*), nikoliv dalším skutečnostmi (existencí nesprávného úředního postupu, vzniklé újmy a vztahem příčinné souvislosti mezi nimi). Uplatní-li tedy odpovědný subjekt v občanském soudním řízení důvodně námitku promlčení, velí zásada hospodárnosti řízení, aby soud žalobu na náhradu škody zamítl, aniž bude najisto postavena otázka splnění podmínek odpovědnosti za škodu či prokázána výše škody. I když samozřejmě platí, že nárok, který nevznikl, se nemůže promlčet, lze žalobu zamítnout pro promlčení a nezkoumat, zda nárok vznikl (a je promlčen) nebo není vůbec dán.

Ad 240 000 Kč

41. Jednorázové odškodnění při usmrcení patří mezi jednu ze složek práva na náhradu škody, přičemž všechny jednotlivé nároky z titulu náhrady škody na zdraví jsou samostatné dílčí nároky, které se jako takové i samostatně promlčují (*viz* R 38/1970; *shodně též* ŠVESTKA, Jiří, SPÁČIL, Jiří, ŠKÁROVÁ, Marta, HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník I, II. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 605, marg. č. 4.*). U práva na náhradu škody (vyjma škody na zdraví) je stanovena dvojitá promlčecí doba, a to subjektivní a objektivní. Tyto dvě promlčecí doby počínají, běží a končí nezávisle na sobě. Vzájemný vztah těchto dvou promlčecích dob je takový, že skončí-li běh jedné z nich, právo se promlčí, a to i vzdor tomu, že by poškozenému ještě běžela i druhá promlčecí doba.

42. Pro počátek běhu subjektivní dvouleté lhůty je rozhodné, kdy se poškozený dozví o vzniklé škodě (nikoli tedy o protiprávním úkonu či o škodní události) a kdo za ni odpovídá neboli o odpovědném subjektu. Při posuzování, kdy se poškozený dozvěděl o škodě, je třeba vycházet z prokázané vědomosti poškozeného o vzniklé škodě (nestačí pouhá možnost dozvědět se o vzniklé škodě či eventuálně předpokládaná vědomost o této škodě – R 38/1975). Dozvědět se o odškodňované nemajetkové újmě určitého druhu a rozsahu, které lze vyčíslit v penězích (*pozn.: zde je výše újmy stanovena přímo zákonem*). Poškozený se dozví o tom, kdo za škodu odpovídá, v okamžiku, kdy prokazatelně získal informaci o okolnostech vzniku škody, které mu napomohou učinit si dostatečně pravděpodobný úsudek o tom, která konkrétní osoba za škodu odpovídá (nejde tedy o nezpochybnitelnou jistotu v určení odpovědné osoby); není však podstatné, zda a kdy si na jejich základě utvořil právní závěr o odpovědnosti určité osoby. Počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty nezávisí totiž na tom, zda a kdy si poškozený opatří dostatek důkazů nebo kdy se vytvoří pro něj příznivější procesní situace k tomu, aby skutkové okolnosti, o nichž má vědomost, mohl v soudním řízení prokázat (ŠVESTKA, Jiří. § 106 [Promlčení práva na náhradu škody]. In: ŠVESTKA, Jiří, SPÁČIL, Jiří, ŠKÁROVÁ, Marta, HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník I, II. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 603–604, marg. č. 2.*).

43. K námitce, že soud nezjistil, kdy se žalobce dozvěděl o odpovědnosti žalované za její smrt, nelze než připomenout, že sám žalobce předložil protokol o svém výsledku z paralelního řízení, kde již dne 6. 6. 2012 vypovídal jako svědek žalobkyně GT v řízení o náhradu její újmy způsobené jí stejný pochybením žalované, jako je jí vytýkáno i v tomto řízení, a kdy tedy žalobce již musel o tvrzeném protiprávním jednání žalované vědět (což sám při svém výsledku dne 6. 6. 2012 vypověděl). Aby vůbec bylo možno uvažovat o tom, že žalobci vzniká újma umíráním/smrtí osoby blízké vyvolané protiprávním jednáním žalované, musí být žalobce o umírání této osoby a jeho příčině vědět, jinak by jen těžko mohl v souvislosti s protiprávním jednáním pocítovat jakoukoliv újmu způsobenou umíráním osoby blízké. Závěr obvodního soudu, že pokud se žalobce domáhá odškodnění za újmu, která mu jako osobě blízké vznikla umíráním a smrtí GT a je potencována jeho vědomím o rozsahu a trvání protiprávního jednání žalované, tak musel žalobce o jejím zdravotním stavu vědět právě v době umírání a smrti GT, se tak jeví jako zcela přiléhavý.

44. Pokud pak žalobce obecně namítá, že škodlivý následek se může projevit po delším časovém okamžiku, tak v tomto směru žalobce vůbec žádné tvrzení o tom, jak a kdy by se měl u něj projevit škodlivý následek vzniklý umíráním a smrtí GT až později. Odvolací soud navíc souhlasí s tím, že k zásahu a škodlivému následku do osobnostních práv žalobce způsobených mu umíráním manželky dochází právě v době umírání manželky. Stejně tak smrt manželky je konečný škodlivý následek, který je nutno považovat za časem neměnný. Po xxx 2016 již nebylo možno očekávat žádné zlepšení či zhoršení tohoto následku v právech žalobce na soukromý a rodinný život.

45. Z provedeného dokazování vyplynulo, že žalobce již v roce 2012 měl veškeré informace o průběhu léčby neplodnosti své manželky GT u žalované a věděl o skutečnostech, ve kterých je shledáván postup *non lege artis*. GT zemřela dne xxx 2016 v důsledku léčených metastáz karcinomu prsu v plicích. Žalobce sice neuvedl, kdy se o její smrti dozvěděl, avšak již dne 26. 11. 2016 se účastnil

jednání u soudního komisaře. Naprosto nejpozději se tak promlčecí doba rozběhla 26. 11. 2016. Dvouletá subjektivní promlčecí doba tak uplynula nejpozději dne 26. 11. 2018. Žaloba byla podána u soudu až dne 11. 6. 2019 a námitka promlčení tak, pokud jde o nárok na zaplacení částky 240 000 Kč, byla vznesena důvodně.

46. Nad rámec závěru o promlčení tvrzeného nároku pak odvolací soud souhlasí též s tím, že žalobci nárok dle § 444 odst. 3 obč. zák. vůbec nevznikl, protože protiprávní jednání žalované nebylo v příčinné souvislosti se smrtí GT (manželku žalobce usmrtila rakovina, nikoliv protiprávní postup žalované).

Ad 24 760 000 Kč

47. Právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích podle ustanovení § 13 odst. 2 obč. zák. je jedním z dílčích a relativně samostatných prostředků ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzické osoby. Problematikou právní úpravy možnosti náhrady imateriální újmy se zabýval Ústavní soud ve svém *nálezu ze dne 4.5.2005, sp. zn. Pl. ÚS 16/04 (vyhlášen pod č. 265/2005 Sb.)*, kde dovodil, že legislativní pojetí škody jako materiální újmy nevylučuje, aby se jednotlivec domáhal náhrady za nemateriální újmu spočívající v zásahu do osobnostních práv cestou ochrany osobnosti podle § 11 a § 13 obč. zák. Jedná se o jiný nárok, než je náhrada škody, jejíž způsob a rozsah náhrady odškodnění pozůstalých za ztrátu blízké osoby upravil § 444 odst. 3 obč. zák. Právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích podle § 13 odst. 2 obč. zák. je právem majetkové povahy, které se promlčuje v obecné promlčecí době (*viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12.11.2008, sp. zn. 31 Cdo 3161/2008, shodně též R 4/2008*), tj. dle § 101 o. s. ř. Újma vznikající žalobci umíráním manželky vznikala postupně a byla završena úmrtím manželky. Právě ode dne smrti GT se rozběhla tříletá promlčecí doba, jejíž konec připadl na 14. 6. 2019. Protože však žaloba byla soudu doručena již dne 11. 6. 2019, tak námitka promlčení ohledně tohoto nároku důvodná není.
48. Odvolací soud se tak zbýval tím, zda existenci nároku žalobce prokázal. Lze předeslat, že žalobcem vytýkaný postup zaměstnanců žalované naplňoval požadavek místní, časové i věcné souvislosti s činností žalované pro manželku žalobce, proto lze chování zaměstnanců žalované přičítat právě žalované (§ 420 odst. 2 obč. zák.), což nebylo ani sporné.
49. Občanskoprávní odpovědnost za neoprávněný zásah do práva na ochranu osobnosti předpokládá kumulativní splnění těchto podmínek: a) neoprávněný zásah do chráněného všeobecného osobnostního práva fyzické osoby, který je objektivně způsobilý porušit či jen ohrozit osobnost fyzické osoby, b) újma na osobnosti fyzické osoby v její osobní fyzické a psychicko-morálně-sociální integritě; c) příčinná souvislost mezi a) a b), tj. jestliže neoprávněný zásah újmu skutečně bezprostředně vyvolal. Nenaplněním jakékoliv z těchto podmínek se vylučuje možnost vzniku odpovědnosti žalované strany. Odpovědnost za neoprávněný zásah podle § 13 obč. zák. je založena na objektivním principu. To znamená, že se vedle neoprávněnosti zásahu do osobnosti fyzické osoby (objektivní kategorie) nevyžaduje zavinění (subjektivní kategorie) původce tohoto neoprávněného zásahu.
50. Judikatura (též) vlivem Evropského soudu pro lidská práva i Ústavního soudu České republiky připustila možnost odškodnění prostřednictvím § 13 obč. zák. za situace, kdy bylo u postižené osoby dotčeno právo na soukromý a rodinný život, způsobené úmrtím blízké osoby a jež představuje pro postiženou osobu závažnou újmu na její osobnosti (v takových případech jde o újmu provázející postiženou osobu po celý její další život). Přitom však je požadováno, aby v konkrétním případě došlo k neoprávněnému zásahu do chráněného osobnostního statku, dále že u postižené fyzické osoby došlo ke vzniku nemajetkové újmy ve značné míře a konečně že mezi neoprávněným zásahem do chráněného osobnostního statku a nemajetkovou újmou nastalou u postižené osoby ve značné míře existuje příčinná souvislost, pokud by se paušálně stanovena

jednorázová náhrada dle § 444 obč. zák. ukázala v reakci k závažnosti, rozsahu i okolnostem nastalé nemajetkové újmy jako nepostačující, neboli neplnila by ve společnosti svou funkci, lze podle ústavněprávní judikatury i judikatury obecných soudů (*viz náleží Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 16/04; ŠVESTKA, Jiří, SPÁČIL, Jiří, ŠKÁROVÁ, Marta, HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník I, II. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 200–201, marg. č. 13.*).

51. Odvolací soud se zcela ztotožňuje s tím, že žalobce vůbec žádné okolnosti svědčící o tom, že by paušální částka dle § 444 obč. zák. nebyla dostačující, neuvedl, a žalobě tak nebylo možno vyhovět pro neunesení břemene tvrzení.
52. Navíc i kdyby svá tvrzení řádně doplnil, má odvolací soud za to, že nárok žalobce není dán. Byť tedy neoprávněným zásahem může být způsobení úmrtí blízkého člena rodiny, tak v tomto případě nelze shledat, že by žalovaná způsobila úmrtí GT. Již jen podle tvrzení žalobce GT onemocněla rakovinou dříve, než došlo k postupu *non lege artis* ze strany žalované a příčinou úmrtí GT byla rakovina, nikoliv jednání či opomenutí žalované. Odpovědnost žalované by tak mohla být dovozována toliko z toho, že GT se snížila šance na uzdravení oddálením léčby a nasazením nevhodného léku. Jak správně uvedl již obvodní soud, žalobci by v takovém případě žádný nárok dle § 13 obč. zák. nevznikl, neboť pozůstalým po zemřelém pacientovi (GT) takový nárok nenáleží (*viz rozsudek Velkého senátu Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 2376/2021, publikovaný pod R 86/2022 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek*). Obvodní soud tak použil nejen přílehavé právní normy, ale též přílehavou judikaturu, byť lze souhlasit se žalobcem, že kopírování relevantního rozhodnutí lze považovat za přespřílišné, způsobující ve svém důsledku nižší přesvědčivost odůvodnění, ne však natolik, aby tím došlo k porušení práva na spravedlivý proces.
53. Jen na okraj pak odvolací soud dodává, že nebylo tvrzeno a ani z provedeného dokazování nevyšlo najevo, že by postup *non lege artis* ze strany žalované byl příčinou prvotního onemocnění GT (jen těžko by pak žalovaná mohla být činěna zodpovědnou za průtah s léčbou nemoci, kterou by pacientka v relevantním období vůbec netrpěla a kdy kontraindikace léku by nebyla dána).

K jednotlivým námitkám:

54. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno jen nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat, což není případ přezkoumávaného rozhodnutí. Měřítkem toho, zda rozhodnutí soudu prvního stupně je či není přezkoumatelné, je zájem účastníků řízení na tom, aby mohli v odvolání proti tomuto rozhodnutí náležitě uplatnit odvolací důvody. Jestliže tedy případné nedostatky odůvodnění nebyly podle obsahu odvolání na újmu uplatnění práv odvolatelky, nelze přezkoumávané rozhodnutí považovat za nepřezkoumatelné ve smyslu § 219a odst. 1 písm. b) o. s. ř. (*srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, uveřejněný pod číslem 100/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek a na něj navazující judikaturu, např. viz usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3814/2015 ze dne 27. 10. 2015, sp. zn. 30 Cdo 3342/2016 ze dne 19. 12. 2017*). Žalobce přitom byl schopna řádně a úplně formulovat odvolací důvody, odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně neznemožňuje řádný přezkum napadeného rozhodnutí, včetně přezkumu skutkového a právního závěru, ze kterého soud prvního stupně při svém rozhodnutí vycházel.
55. Z ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř. ani z práva na spravedlivý proces nelze dovozovat povinnost soudů vypořádat se s každou jednotlivou námitkou účastníka řízení. Jak opakovaně vysvětlil Ústavní soud, není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná (*srov. náleží Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, uveřejněný pod č. 26/2009 Sbírky náleží a usnesení Ústavního soudu, nebo usnesení*

Ústavního soudu ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. III. ÚS 3122/09, a mnohá další). Rozsudek soudu prvního stupně těmito požadavkům vyhovuje.

56. K důvodům, proč se žalobce nedostavil k jednání, odvolací soud dodává, že je právem žalobce, a nikoliv jeho povinností zúčastnit se soudního jednání. Pokud by žalobce o stanovení tlumočníka požádal, soud by ho byl ustanovil. Zásadně však nebyly splněny podmínky pro výslech žalobce, protože žalobce netvrdil žádnou jinou újmu, která mu umíráním a úmrtím GT byla způsobena, než „smrt GT představuje enormní zásah do jeho osobnostní sféry, potencionovaný vědomím o rozsahu a trvání protiprávního jednání žalované“. Toto tvrzení je natolik obecné, že je nelze vůbec prokazovat, přičemž splnění povinnosti tvrzení musí předcházet provádění dokazování (srov. § 101 odst. 1 písm. a) o. s. ř. ve spojení s § 120 odst. 1 věta první o. s. ř., rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. srpna 2003, sp. zn. 21 Cdo 408/2003, nebo ze dne 18. prosince 2003, sp. zn. 21 Cdo 1241/2003; shodně viz HROMADA, Miroslav. § 120 [Důkazní povinnost]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. Občanský soudní řád. 3. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 5.; BUREŠ, Jaroslav. § 120 [Důkazní povinnost]. In: DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. Občanský soudní řád I, II. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 861, marg. č. 3.). Žalobce pak ani nespороval, že byl o své povinnosti tvrdit poučen, a že tuto povinnost nesplnil, resp. že chtěl překlenout nedostatek svých tvrzení výsledkem žalobce, což však přípustné není.
57. K námitce, že nedostatky ve zdravotní dokumentaci žalované nemohou jít k tíži žalobce, odvolací soud dodává, že soudy nemají pochybnost o tom, že žalovaná pokračovala v léčbě neplodnosti GT, ačkoliv měla poznatek o tom, že GT pociťuje problém v prsu. To, zda nedostatek informací byl způsoben tím, že jí uvedený výsledek vyšetření, na které GT sama odeslala, nebyl doručen, anebo jí doručen byl a žalovaná (konkrétně MUDr. Mayer) se s ním neseznámila, je však pro rozhodnutí soudu irelevantní. Nedostatek ve zdravotní dokumentaci tak není kladen k tíži žalobce.
58. Pokud se žalobce dovolává § 6 o. z., tak soud zjistil, že žalovaná postupovala protiprávně ve smyslu § 420 obč. zák., tj. postupem *non lege artis* nedala GT vybrat, zda upřednostní šanci na otěhotnění, nebo řádné prošetření nálezu v prsu, a neiniciovala další vyšetření GT. Z tohoto svého činu však žalovaná netěžila žádnou výhodu (ani žalobce žádnou netvrdí). V tomto případě pak nedošlo k „nerovnosti zbraní“, neboť to je právě žalobce, kdo má přístup ke kompletní zdravotní dokumentaci GT (ať už jde o nádorovou léčbu, nebo preventivní prohlídky u MUDr. R.) a na straně žalobce tak ani nenastala důkazní nouze.
59. K nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV.ÚS 3416/20, jehož aplikace se žalobce v tomto řízení dovolává, odvolací soud dodává, že se týká odškodňování „ztráty šance“, tímto nálezem byl zrušen rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. srpna 2020, sp. zn. 25 Cdo 1014/2020. Po vrácení věci Nejvyššímu soudu byla věc předložena velkému senátu a řízení bylo završeno *rozsudkem velkého senátu Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 2376/2021 (pozn.: ústavní stížnost dle www.nsoud.cz nepodána)*. Tato námitka tak není důvodná, neboť obvodní soud právě z judikatury týkající se „ztráty šance“ vycházel.
60. K čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod lze dodat, že ani odvolací soud nepochybuje, že úmrtím GT došlo k zásahu práva žalobce na rodinný život, avšak neshledal odpovědnost žalované za smrt GT. Navíc dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva pod pojem „rodinný život“ ani „soukromý život“ nespadá nárok na náhradu škody proti lékaři po zemřelé snoubence. Podle ESLP se takový nárok netýká jakýchkoli vazeb mezi oběma snoubenci [Hofmann proti Německu, rozhodnutí, 23. 2. 2010, č. 1289/09]. Pokud jde o porušení čl. 10 Listiny základních práv a svobod, tak nelze než dodat, že tento článek je generální klauzulí, jež byla legislativně provedena právě ustaveními § 11 a 13 obč. zák., která soud na posuzovanou věc zcela správně aplikoval.

61. K námitce žalované, že by léčba neplodnosti GT probíhala stejně bez ohledu na výsledek případného podrobnějšího vyšetření nálezu v prsu, protože po proděláním protirakovinové léčby už by těhotenství vůbec nepřipadalo v úvahu, odvolací soud zdůrazňuje, že právo přijmout rozhodnutí o této otázce (zda upřednostnit pokus o otěhotnění, nebo řádně prošetřit obtíže) měla pouze GT, a že takové rozhodnutí za ni neměla dělat žalovaná. Proto také odvolací soud pro své rozhodnutí nepovažuje podstatné to, zda upozornění na kontraindikace použitého léku jsou až z informací o léku z 3. 5. 2006, nebo i v informacích o léku z doby předchozí. Ze stejného důvodu odvolací soud považuje za nepodstatné, zda žalovaná (prostřednictvím svého zaměstnance MUDr. Mayera) výslovně sdělila GT, že její vyšetření z ledna 2006 dopadlo dobře, nebo se tak jen zachovala.

62. K obraně žalované, že by se snížila pravděpodobnost návratu nemoci, pokud by GT podstoupila léčbu naplánovanou Nemocnicí Na Homolce namísto léčebného plánu Medicon Services a. s., odvolací soud dodává, že i tato obrana je v rovině domněnek. Obě metody jsou v ČR schváleny pro daný typ nemoci, prodělaná léčba byla vyhodnocena jako úspěšná. V tomto směru odvolací soud připomíná, že i v oblasti poskytování zdravotní péče je třeba plně cítit zásadu svobody a autonomie vůle a možnost pacienta odmítnout poskytnutí péče, byť by byla i považována za nezbytnou pro zachování jeho života. Lékaři a další zdravotničtí pracovníci mohou takové osoby přesvědčovat, mohou se snažit je přimět ke změně jejich postoje, ale pacient má právo si o způsobu své péče rozhodnout sám. Zde navíc GT léčbu neodmítla, ale zvolila jinou – rovněž schválenou léčbu. V řízení pak nebylo jednoznačně prokázáno, že druhý nádor byl návratem prvního nádorového onemocnění (protože pro zamítavé rozhodnutí nemá jednoznačné objasnění této otázky žádnou relevanci). Navíc i odhady, jaký by byl následný zdravotní stav GT, kdyby prodělala jiný typ léčby (tj. zda by došlo k vyloučení relapsu), jsou zcela spekulativní. Soud je pak povinen respektovat právo GT na volbu péče o zdraví, a to zejména v situaci, kdy není jednoznačně ověřeno, že jiná léčebná metoda by byla pro pacienta přínosnější (viz stále přetrvávající nejednotnost lékařů, jejichž odborné názory zazněly v řízení).

63. Odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně shledal, že žalobce nárok na odškodnění nemá, a proto napadený rozsudek ve výroku o věci samé (I.) jako věcně zcela správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.).

64. V části týkající se nákladů účastníků v řízení před soudem prvního stupně odvolací soud konstatuje, že výrok v písemném vyhotovení rozsudku nejenže je nelogický, ale navíc neodpovídá nákladovému výroku tak jak byl (správně) vyhlášen při jednání. Odvolací soud proto postupoval dle § 220 odst. 1, písm. a) o. s. ř. a napadené rozhodnutí změnil jak co do formulace (aby bylo zřejmé, že náhradu nákladů řízení má žalobce zaplatit žalované k rukám zástupce žalované), tak co do výše. Dle recentní judikatury pak ve věcech peněžitě náhrady za zásah do práva na soukromý a rodinný život způsobený usmrcením osoby blízké nelze při stanovení odměny advokáta postupovat podle § 7 ve spojení s § 8 odst. 1 a. t. Tato ustanovení nereflektují povahu řízení o peněžitých náhradách za újmu na přirozených právech člověka, neboť v době započetí úkonu právní služby nelze určit výši plnění, jestliže určení výše náhrady závisí na posouzení soudu podle mnoha kritérií (intenzita vztahu se zemřelým, věk zemřelého a pozůstalých, případná existenční či hmotná závislost na zemřelém, případné poskytnutí jiné satisfakce, postoj škůdce, dopad události do jeho duševní sféry, majetkové poměry škůdce, míra zavinění, resp. míra spoluzpůsobení smrti poškozeným, apod.). Na tyto případy je, obdobně jako v případech řízení o zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným výkonem veřejné moci, přiléhavé aplikovat ustanovení § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu, jež ostatně dle výslovného znění na věci osobnostních práv, v nichž je navrhována náhrada nemajetkové újmy, dopadá. Odměna advokáta se proto v projednávané věci vypočte z paušální tarifní hodnoty 50 000 Kč v citovaném ustanovení stanovené. *Shodně viz usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2060/2020, nebo usnesení Nejvyššího soudu*

ČR sp. zn. 25 Cdo 2060/2020, ze dne 29. 4. 2021, či usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 3771/2020, ze dne 27. 5. 2021.

65. Náklady žalované za řízení před soudem prvního stupně činí odměna 77 500 Kč za 25 úkonů právní služby (výčet viz bod 30 odůvodnění napadeného rozsudku) po 3 100 Kč, dále 25 náhrad hotových výdajů dle § 13 odst. 4 a. t. (tj. 7 500 Kč), vše zvýšeno o 21% DPH (17 850 Kč) dle § 151 odst. 2 o s. ř., celkem tedy 102 850 Kč.
66. O nákladech státu rozhodl odvolací soud dle § 222 odst. 2 o. s. ř. *a contrario*. Obvodní soud pro Prahu 7 vyplatil ze státního rozpočtu za výslech MUDr. Šlampa 8 060,60 Kč a za výslech MUDr. Vodvářky 4 172,30 Kč, celkem tedy 12 232,90 Kč. O povinnosti žalobce nahradit státu tyto náklady na účet obvodního soudu odvolací soud rozhodl podle § 148 odst. 1 o. s. ř. za použití ust. § 211 o. s. ř.
67. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. Zcela úspěšná byla v odvolacím řízení žalovaná, která tak má právo na plnou náhradu účelně vynaložených nákladů na zastoupení advokátem, spočívajících v odměně za 2 úkony právní služby dle § 11 odst. 1 a. t. za vyjádření k odvolání a účast na jednání odvolacího soudu po 3 100 Kč/úkon (viz výše), 2 náhradách hotových výdajů dle § 13 odst. 4 a. t. po 300 Kč a náhrady 21% DPH (1 428 Kč) dle § 151 odst. 2 o. s. ř., tj. celkem 8 228 Kč.
68. O vrácení účastníky složené, ale nespotřebované zálohy, rozhodne obvodní soud – zaplacené na základě výroku III. usnesení obvodního soudu na č.l. 201. Spis na č.l. 202 obsahuje potvrzení o zaplacení zálohy žalobcem. Žalovaná tvrdí, že zálohu rovněž složila, což obvodní soud ověří před svým rozhodnutím o vrácení těchto záloh.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání za podmínek stanovených v § 237 o. s. ř. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 7.

Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen odvolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Proti výroku o nákladech řízení **není** dovolání přípustné.

Nesplní-li žalobce povinnosti uložené mu tímto rozsudkem v uvedených lhůtách, může se oprávněná osoba (žalovaná a Česká republika) domáhat výkonu rozhodnutí (nařízení exekuce).

Praha 12. října 2023

JUDr. Blanka Kapitánová v. r.
předsedkyně senátu